

Kálaad ábeé Pwôl nyə á cilə buud ó Kòrênt yé Isâ í dúgya nə kálaad ábeé mə Pwôl shú Kòrênt yí

Kálaad ábeé á Kòrênt éga ηgə lwó nə fwámé baalé zamədanê nyə a wós mpédúgá Pwôl bəndə Dɔ́ á Kòrênt. Ból búud bwə á zə ηgə jaaw Kòrênt nə Pwôl cúgə muud lwámá mə Yésus. Nə ndeé, Pwôl ηgə lwó Dɔ́ nə Zembí wə nyə á sá nə a bəg muud lwámá mə Kríst.

Nyə á nyiηgə námə lwó bwo nə bwə séηgug mwaanê nə jɔ́ mílám kənd ókrísten wə Yudéa (lúu 8 nə 9), nyə nə bwo nə: «Bi mə mpú lâm yána mə Cwámba wúsú Yésus-Kríst; bi mə mpú nə nyə á bə, a mbíd zhwoɡ kúm, a bíd dwo, a zə nyiηgal nyúúł məbúwa dí, shú nə bi wə yídag bíg məbúwa mэд» (8.9).

Kálaad mə ka kə shwóg nə isâ ishús (téed lúu 10 kə wós lúu 13): Pwôl ηgə jág láməsa nə buud bwə á ηgə ci nə a cugə fwámé múúđ lwámá wá. A mú kə shínal kálaad nə jɔ́ kəl lú ómínyəηú wə ceełi (13.11-13).

Məbódá

¹ Nə mə Pwôl, muud Yésus nyə a sá nə mə bəg *muud lwámá yé nda Zembí nyə á ηwa cígúłá nə yé, nə *mínyəηú íshé Timotê, sá wə mə cíłé kálaad éga. Sá ηgə cilə *Dɔ́ lú óbúgəla ó Zembí dí Kòrênt

yí, nə minkênkê mi búúd myêsh mísá Akayî myá. ² Sóóngú íshé Zembî bâ Cwámba Yésus-Krîst bwé ó sá bí mpaam, bwé ó sá námá ná bi ngág nə cugə ná sheε. ³ Gúmá nə Zembî, Sóóngú mə Cwámba wúsú Yésus-Krîst, Sóóngú mə búl gwág búúd cey lámúd yé, Zembî mə dú cweel milâm ja jêsh yé. ⁴ A ngə cweel sé milâm *incwaw í ntug byêsh sé ngé bwəma nə ndí yíid, shú ná sé bág nə nkul mə cwéél bəəng bêsh bwé ngé námá bwəma nə incwaw í ntug wá milâm, váál á má cweel sé mísú milâm yí. ⁵ Mpugá ná, námá nda sé ngé jág bul jug jugúlə má *Krîst ná, ntó námá wé Krîst ngé jág bul cweel sé milâm yé. ⁶ Nkí minjugú mí ngə bul bε sá, mí ngə bε sá shú ná milâm mí cwááləwog bî, bi dúgúg cug. Nkí Zembî ngə ntəg cweel sé milâm, a ngə sá ntó shú ná milâm mí cwááləwog bî, bi mú jísəw mínjugú mimpwúd sé ngé námá jísəw myá. ⁷ Sə ngə *búgula kú nə məzhigé ná bi e tōw búgú jínúd ná shîm; nəcé, sé má mpú ná nda bí ngé jug jugúlə ngwúd sé ngé jug yí ná, Zembî ngə námá cweel bí milâm nda á ngé cweel sé mísú ná. ⁸ Bwaang, sé acéélé ná bi bág kú mpu yáág-yáág incwaw í ntug sé á bwəma nə ndí Azî yí. Í á bə sé mbíya nyaanúlə, ntə sé nkul, váál á ná sé áshigé ná nyiŋgə ngə bə nə búgú ná sé é wú cínəngú mikuwó. ⁹ Má jaaw bí, sé á shîn dúg ná sé má yə. Nji, í á wóós ntó shú ná sé kú ná ngə nyiŋgə búgula séméfwó, búgú jísú jêsh í shwálug kə nji wé Zembî muud mə du gwûmushi mímbimbə yé. ¹⁰ Nyə wé nyə á ka fεemushi sé bów-bôw shwiŋ sé á nywá yə jəəngúd,

a bá námá dū nyingə fεεmushi sê. Sə ngə búgula nji nyə ná a bá námá nyingə dū fεεmushi sê, ¹¹ bí ngə ntâg kwíínd sə nə jəgulálə bí ngə jəgula nə Zembî shú dɔɔng yí. Nə ndeé, nda jí ná zhwog buud bwə ngə jəgula nə Zembî shú dúsú ná, zhwog buud bwə bá námá yə nyə akíba shú dúsú ja á bá sá sə mpaam yí.

Pwól má búgə njɔɔnd

¹² Sâ jí nə ŋkul sá ná sə bəgəwag yí jisə ná: lâm í ngə lwó sə ná sə ángê nə cugə nə buud milâm mímbá, sə kú nə sâ á shweelúg, námá nji váál Zembî ngə jii yí. Sə ngə ntâg bul cugə cug jɔɔngú nə bî, sə ángê nə bɛ məfug mâ buud, mpaam má Zembî wə í ngə kyey nə sê. ¹³ Sə ángê nə cilə bí gúl sâ shús, námá nji jɔɔng bí ngə lɔ bí ngə námá mpu ni. Mə jí nə búgə ná bi é bá shúgula mpu sâ sə ngə cɛel ci yí ncindí nə ncindí. ¹⁴ Mə jí nə búgə ntó nəcé bi mú ngə bwɛɛ mpu ná bí bí nə ŋkul jee bəgəwa nə sə námá nda sə má bá bəgəwa nə bí jwów má Cwám̄ba wúsú Yésus-Kríst dí ná.

¹⁵ Mə mpú ntó búbálé, gwə wə má á ka cɛel fwo zə nûŋ bídí, zə nyingə sá ná bi gwágúg məshusug ja ábɛɛ yí. ¹⁶ Mə á ka cɛel ná mə bá tí nûŋ kə Masedwân, mə nyingə wú Masedwân zə nûŋ bídí ná bi zəg kwəmusa mə njɔɔnd kólə Yudéa. ¹⁷ Ye mə á lás mimpu mímbá ja mə á ŋwa cígúlá ná mə sá ntó yí? Ye ntó jí ná micígúlá myâm mí mú ngə bɛ nji iyuug yâ lâm múúd mə jí nə ndí yí, mə ka dū bə mə ngə ci, mə ngə shwána? ¹⁸ Zembî nyəmɛfwó mə mpú ná sə ádé bwɛɛ bə nə bí ná, sə ngə ci, sə

1:11 4.15; Rom 15.30 **1:12** 2.17; 1Kr 1.17, 19, 31; 2.13; Heb 13.18

1:14 5.12; Flp 2.16 **1:15** 1Kr 16.5-6 **1:17** 1Kr 4.18-19 **1:18**

ηγά shwána. ¹⁹ Krîst Yésus Mwân mə Zembî, sánônη Silvê nə Timotê sé á ηgə cúndə bídí yé, nyə a shígé bə, nə ci nə shwána. Nyə á du bə, á ká ci sâ, ciyá jé bə nji ciyá ηgwûd. ²⁰ Məηkaagó mēsh Zembî nyə á kaag má mə á bwəma nyádí, shé ka ηgə cí Amen nyádí kwonη dí, ηgələ magulə ná Zembî má jəla nə gúmá. ²¹ Zembî nyəməfwó wə ηgə lulushi sánônη bí cug shé ηgə cugə nə Krîst yíid. Nyə námá wə nyə a gwáágulə shé məwúdá mə féeshá. ²² Nyə wə nyə a wá shé məyügyé* mé, a wá shé Shíshim yé mílámúd tâη béén ná a bá sá sâ jēsh nyə á kaag yí. ²³ Mə ηwa Zembî wúshined ná, mə ká shüig mə yə. Mə a shígé cēel káág bí mbag, gwé wə mə áshígé ná nyiηgə zə nūη Kórênt yí. ²⁴ Sə áηgē nə cēel nywaad bí, sâ ná bi máguləg; mbô, sé ηgə yida wá məbwá ísýy bínúd ná bi bág nə məshusug, nəcé búgə jín jisə álal-ηkul.

2

¹ Məe mə á ka ηwa cígúlá ná mə ányiηgəyé ná zə nūη zə wá bí məcey lámúd. ² Nkí má yida wá bí məcey lámúd, zə nyə e sá ná mə gwágúg məshusug? Nγαá bí buud má zə wá məcey lámúd wá? ³ Mə á cilə bí kálaad shú ná, ja mə zə nūη yí, bí buud má jəlá ná sá nə mə bág nə məshusug wá, bi kú bá yida wá mə məcey lámúd. Mə ηgə mpu búbálé ná bi báá mə du bə, mə ká gwág máshusug, í bə námá máshusug mán. ⁴ Mə á cilə ntəg kálaad wəηgú nə məzhwíile míshúd, mə ηgə dág *incwaw í ntug, lâm kú bə mə

1:19 Mis 18.5 **1:22** 5.5; Rom 8.15-16, 23; Ifz 1.13-14 * **1:22** Məyügyé ná sé músə buud bé. **1:23** 11.31; 13.2; Rom 1.9; Flp 1.8; 1Te 2.5; 2Te 2.10 **1:24** 1Pr 5.3 **2:1** 12.21; 1Kr 4.21 **2:3** 13.10
2:4 7.8; Mis 20.31; 1Kr 16.24

ná shεε. Nji, mæ a shígé cεel wá bí mæcy lámúd, mæ á yida cεel ná bi mpúg ná mæ ηgæ cεel bí váál á ntq minji.

Ijuugá

⁵ Nkí ηgwól múúd nyæ a sá ná mæ bág næ mæcy mæ lâm, mæ dí nyæ á sá yé; mpülæ dúg í, bi bêsh wé nyæ á sá mæcy mæ lâm mæηg wá, mæ awáyé jwuη sá má ηgá ci yííd. ⁶ Muud wæηgá, bímbí búúd ó *Dq bwá á mæ ηkáánd næ nyæ yí í má jæla. ⁷ Né ndεé, má yidá ci ná bi kág bíd nyæ, yidagá cweel nyæ lâm; næcé bí má ká bæ kú sá ntó, mæcy mæ lâm mäsæ næ ηkul káda nyæ ná ndεé nyúúl shwal tag nyæ.

⁸ Né ndεé, lwógá nyæ ná bi má cεel nyæ, má wé má cí ntó. ⁹ Mpugá ná ja mæ á cilæ bí yí, í á bæ ná mæ dúg ηkí bi e sá mæ mægwág mæzhí mēsh. ¹⁰ Bí má ká bíd múúd, kú lámusa næ nyæ, mpugá ná mæ má bíd námé nyæ. Nkí mæε mæ á ka ntâg bíd muud ja mæ á jæla næ lámusa yí, mæ a bíd nyæ shú dán mísh má *Kríst dî. ¹¹ Mæ a sá ntó shú næ *Sátan kú bæ næ zhí ná a nyúgug shé, shé ajágé íyuug byé.

¹² Mæ a wós Truwás ná mæ ká bwiηg JqjQ Kéel mæ Kríst. Nji, tεem bæ nda Cwám̄ba nyæ á juw mæ mpumbé ná wúηgúlúη ná, ¹³ lâm í á bul kæ mæ gwów næ mæ bælæ kú kwey mwááηg Títus. Mæ á ka ntâg jéna næ buud o nûη, mæ mú kyey kæ Masedwân.

Sáal á sɔ á gúgwáan

¹⁴ Mæ yó Zembî akíba, nyæ muud má dú sá ja jêsh, kwon mæ *Kríst dî, ná sá dúg ntq ntqlæ yé yé. Mæ yó

nyə akíba, nyə muud ngə balan nə sé shú ná njíngúlá má Kríst í ngəg nə mpyáanz kúl jêsh nda labínda yé. ¹⁵ Sə bí bándá bə jəjə labínda má Kríst shú má Zembî, sé ngə sá ná buud bêsh bwə gwádúgág məcud má Kríst, tə bəəng bwə ngə *dúg cug wá, tə bəəng bwə ngə jɛ wá. ¹⁶ Məcud məəng măsə ka bə məcud má shwiy shú bəəng bwə ngə jɛ wá; nji, shú bəəng bwə dúg cug wá, măsə məcud má cug, má ngə kə nə bəŋ cug dî. Ká, zə jí nə ŋkul sá váál ísɛy byəəng yé?

¹⁷ Sə báá sé cugé nda bóól zhwog buud bwə ngə ŋwa Milésú mí Zembî nda sá mákíd wá. Mbê. Sə báá sé ngə mpu ná Zembî wə nyə á nti sá, sé má ka də lás kú shweel tə sá mísh má Zembî dí, sənŋh Kríst sé njúl mbádúgá.

3

¹ Ye sé ngə nyiŋgə sɔ ja shús ná buud bwə shwúg mənɔyúul nə sə? Ye í é nyiŋgə ná jii ná sé sáág nda bóólúgá, ná sé zág nə okálad bwə yə sé ŋkul ná sé sáág ísɛy wá, zə lwó bî? Nkí ntəg ná ye sé gwáámbug bi okálad bəəngú? ² Bi wə búsé kálad wúsú, kálad jisə cilyá sádí mílámúd yé, kálad múúd yêsh mə mpú yé, múúd yêsh ngə lɔ yé. ³ Haaw. Í ngə mpu nyîn ná bí bí kálad Kríst nyə á cilə yé; nyə á cilə, a mú yə sé ná sé kálag buud. Nyə a shígé cilə nyə nə tíndi*, nyə á cilə nyə nə Shíshim má Zembî á kuwô. Nyə a shígé ntəg cilə nyə mákwóógúd, nyə á cilə

2:15 1Kr 1.18 **2:16** zə jí nə ŋkul sá: 3.5-6 **2:17** 4.2; Flp 1.15-17; 1Te 2.3, 5, 10; 1Pr 4.11 **3:1** 5.12; 10.12; Mis 18.27 **3:2** 1Kr 9.1-2

3:3 MmN 24.12; Zhe 31.33; Eze 36.26 * **3:3** tíndi: Í á də bə wúl mbíí májúwó nda məjúwó má lwaaw; bwə á də juwo kwas májúwó məəngúd ka də cilə nə ndî.

milâm mí búúðud. ⁴ Krîst wé ngó sá ná sá ngóg mpu ntó búbólé mísh má Zembî dî. ⁵ Sô anğê nê cœel ci ná sá má sá gúl sâ nê ñkul nyísá sámfwó; mbô. Zembî wé ngó sá ná sá bág nê ñkul ngólê sá isâ sá ngó sá yí. ⁶ Nyê wé nyê á kwæmusa sá ná sá bág osól o mäsáal wâ sô á gúgwáan. Sô jœng kú ntâg bæ sô á mæcœœ nda mäsé cilyá ná, í njúl yida bæ sô Nkênkê Shíshim ngó laad yí. Næcé bæğlê mæcœœ í ðu gwílya múúd gwílya gwílyág, Nkênkê Shíshim nywáá mæ yé múúd cug.

⁷ Mæcœœ má á bæ cilyá mákwóógúd, bæğlê mwo í dúgú gwílya múúd gwílya gwílyág. Nji, milwané mí á bæ sáal ðœngúd váal á ná Moyîz muud nyê á lág dwo yé mpwoombú í á jág bul ñkænwa, bag ó *Izærâyêl kú ná jisœw dúgúlê nyê mpwóómbúd, í njúl ná í á bæ nji milwané myâ kúl fwála. ⁸ Milwané tééd fwo bæ ntó sáal í á ðu kwaamb shwiy yíid, ñkæmusa nê ðœng sáal Nkênkê Shíshim ngó kyey nê ndí yíid. Ngaá milwané myâ cínœng mí é nyiŋgê bul ntô? ⁹ Sáal í á ðu kwaamb muud intágúlí yí tééd fwo bæ nê bímbí lú mílwané ni, ñkæmusa ná sáal í ngó sá ná buud bwé bág otútélí mísh má Zembî dí yí? ¹⁰ Ngaá milwané mí á ñkænwá yág myá mí é bæ zhizhe sâ? ¹¹ Nkí sâ á kúl fwála í á bæ nê milwané, ngaá sâ á kandugê kandugê í é nyiŋgê bul bæ nê ndí? ¹² Sô báá ngê bwánd nê búgú ná í bá bæ ntó, gwé wé sá ngó sá isâ ná kpwóó kpwóó yí. ¹³ Sô anğê nê sá nda Moyîz; nyê á ðu shwu saláya lúúd ná bag ó Izærâyêl bwé nda dúgú váal máñkænwa mâ kúl fwála má é ngê shîn yí.

3:5 2.16; Rom 15.18 **3:6** Yuá 6.36; Rom 7.5-6; 8.2, 6, 10; 1Kr 11.25 **3:7** MmN 34.29-30 **3:9** Rom 8.2, 33; Gal 3.10 **3:13** MmN 34.33-35

14 Ká, milúu mí á má shila† bwo nda jwów á kú nə yásə. Í mú də bə bwo zə wós múús nə, ja bwé lə mícilyá myâ Sə a Cwúlú yí, suláya ngə ná búdal bwo milâm. Suláya wəəngú nyə afwóyé wú, á də jímb nji ja múúd má bə múúd má Kríst yí. 15 Jí ntó, ja jêsh bwé də lə mícilyá mí Moyíz yí, suláya má də búdal bwo milâm. 16 Nji, ja múúd mə yíd dóg wé Cwám̄ba† yí, ja jəəng wé suláya mə wú yí. 17 Nəcé Cwám̄ba jisə Shíshim, kúl Shíshim mə Cwám̄ba wúsə yí, cínəng wé jiya fəlí jísə yí. 18 Sə bêsh buud ósuláya bwé á má wú mámpwoombúd wá, sə ngə benyš milwaná mí Cwám̄ba, nda sə bí nə ŋkul də dóg gúl sâ yên dí nə; ná ndeé, Cwám̄ba, muud jí Shíshim yé ka ngə sá ná sə ngəg nə bɛɣla sâ sə ngə dóg yí, a ngə kwádulə sə milwaná kwádulə kwádúlég.

4

Təəm á shíshim

1 Nə ndeé, Zembî nyə a gwág sə ŋkúnkwónúlə, a mú yə sə iséy sə ámə ci íni. Nda jí ntó nə, sə aŋgê nə teeg mənyúul. 2 Sə á má ban mísóólágú mí shwôn mí də sîy íshwoo myá, sə ngə cəgə nə sán kú nə məkəŋ, sə aŋgê nə kwíŋg Milású mí Zembî; sə ngə yida lwó buud obúbələ, sə mú ka ngə sə mísh má Zembî dí nə

3:14 Iza 6.10 † **3:14** milúu mí á má shila: Ciyá ni jísə námə Ifz 4.18; í kú nə «milúú mí músə bwo kú ná nyíngə də mpu bii ísá, kú mpu faas». **3:16** MmN 34.34 † **3:16** Kálad MmN 34.34 ngə lwó nə ja Moyíz nyə á də yid kə wé Zembî yí, nyə á də yíl suláya mpwóómbúd. **3:17** Yuá 8.32, 36; Rom 8.2; Gal 5.1, 13 **3:18** 4.6; 1Kr 2.7 § **3:18** Bóól bwé ci na nə: «milwaná mí Cwám̄ba mí ngə faan sə mámpwoombúd ka ngə wéeshali njes nda njes yên». **4:1** 3.4, 6 **4:2** 2.17; 6.4

buud bêsh bwé shwúg mǎnyúúl nǎ sâ. ³ Nji, ñkí Jǎjǎ Kéel sǎ ñgǎ bwiing yé ñgǎ ná bǎ mbúdulá nǎ suláya, a ñgǎ bǎ ntó shú búúd bwé ñkág ná bwé kǎ jímb wá, ⁴ ohááden, buud zembí á shí ga mǎ sǎ ná milúú mí bǎg shúg nǎ shúg wá. A mǎ sǎ bwo ntó shú ná bwé bǎg kú dúg mǎñkenya mâ Jǎjǎ Kéel á milwaná, Jǎjǎ Kéel mǎ *Kríst muud jísǎ mbǎǎla mǎ Zembí yé. ⁵ Sǎ aṅǎ nǎ cúndǎ sâ í dúgyá nǎ sǎmǎfwó yí. Mbǎ! Sǎ ñgǎ cúndǎ sâ í dúgyá nǎ Cwámǎ Yésus-Kríst yí. Sǎ bǎñ sǎ búǎ yida bǎ ósǎol ǎ mǎsǎal bún lúu mǎ Yésus dǎ. ⁶ Mpugá ná Zembí muud nyǎ á ci ná: «Mǎñkenya mǎ fáánug yídúgúd» yé nyǎmǎfwó wǎ nyǎ á faan shé mílamúd. Nyǎ á faan ntó shú ná shé mpúg milwaná myé mí ñgǎ ñkǎnǎwa Kríst mpwóómbúd myá.

⁷ Jí ka bǎ na ná, sǎ buud ñgǎ ñkǎny tǎom wǎṅṅ wá, sǎ búǎ ndǎ mímbǎgǎ mí mpǎí, mí dǎ bwíl; í jǎlá nǎ mpu nyín ná fámbǎmbǎ ná mǎma ñkúl sǎ búǎ nǎ ndí yí nyísǎ ñkul mǎ Zembí, kú bǎ sǎmǎfwó ñkul nyísú. ⁸ Minjugú mí ñgǎ shúsǎ sǎ ikǎómb byêsh, ñji sǎ kú fína; bíl íja mǎfug shín sǎ mílúúd, ñji sǎ ñgǎ ná bǎ nǎ búgǎ; ⁹ sǎ bwǎma nǎ cúwǎlí, ñji sǎ kú myeesh; bwé ñgǎ bwam sǎ shí, ñji sǎ kú yǎ. ¹⁰ Sǎ ñgǎ ñkǎny shwiy mǎ Yésus sǎdí nyúúlúd ja jêsh. Í ñgǎ bǎ ntó shú ná cug mǎ Yésus í nyínúg námǎ sǎdí mǎnyúúlúd. ¹¹ Sǎ tǎem ñgǎ cugǎ, shwiy í ñgǎ bwéel sǎ ja jêsh nǎcé sǎ ñgǎlǎ sêy nǎ Yésus. Í ñgǎ bǎ ntó shú ná cug mǎ Yésus í nyínúg námǎ sǎdí nyúúl á shwiy gaád. ¹² Ntó ji ná shwiy í ñgǎ bǎ sǎ, bí báá ñgǎ ntǎg ñwa

4:3 1Kr 1.18 **4:4** zembí á shí ga: Yuá 12.31; Ifz 2.2 mbǎǎla mǎ Zembí: Kol 1.15; Heb 1.3 **4:5** 1.24 **4:6** Mǎt 1.3; Iza 9.1; 2Kr 3.18; 1Pr 2.9 **4:8** 1.8; 7.5; 11.23-29 **4:10** 1.5; Rom 6.8; Gal 6.17; Flp 3.10-11 **4:11** Rom 8.35-36; 1Kr 15.31 **4:12** Kol 1.24

cug cínɔŋg. ¹³ Cilyá wúsə Kálaad Zembî dí ná: «Mə á bə nə búgá, mə ka lás». Váál búgá jɔɔŋg í ñgə námá gwɔ́ sá mílámúd, sá ka námá ñgə lás. ¹⁴ Nəcé sá ñgə mpu ná muud nyə á gwúmashi Cwámba Yésus yé má bá námá gwúmashi sánɔŋ Yésus, a mú jil shé nyádí koogú. ¹⁵ Bì má dúg íí, sá ñgə bwəma nə isâ íni byêsh shú dán, shú ná buud bwə búlɔg ñgə nyíi mpaam má Zembî dí ná ndeé, buud bwə yó Zembî akíba wá bwə mú ñgə bul bulya, Zembî mú ñwa gúmá.

Inkáj í mbúgula

¹⁶ Gwá wá bí má dúg ná, sá aŋgê nə teeg mənnyúul. Teem bə ná nyúúl búúd bwə ñgə dúg ga í ñgə shîn cósɔg íí, lâm í ñgə bə mə cwû nji gúgwáan nə gúgwáan jwów dêsh. ¹⁷ Nəcé, búbaalê minjugú sá ñgə bwəma nə ndí máfwála mága dí myá mísə zhizhe sâ, mí ñgə yida kwəmsa sá nə sá bág bə nə gúmá áyíyáág í bá ji kandugə kandugə yí. ¹⁸ Sə báá sá aŋgê nə sɔ́ sâ í ñgə nyîn yí, sá ñgə yida sɔ́ sâ í aŋgê nə nyîn yí; nəcé sâ í ñgə nyîn yí í dɔ́ ji nji fúfwálá, jɔɔŋg í aŋgê nə nyîn yí dɔ́ ji kandugə kandugə.

5

¹ Nyúúl sá bí nə ndí wa shí ga dí yí nyísə banda. Sə má mpú ná ñkí banda dɔɔŋg í shîn búg íí, sá bí nə njów gwów wá Zembî, njów á kandugə kandugə; Zembî nyəméfwo wá nyə a lwɔ́ wo, kú bə mábwo má búúd. ² Gwó wá jí ná, sá ñgə leegya wa banda gaád, sá má ka bul bə nə yéesh nə njów wúsú á gwôw. Sə ñgə cœl ñwa nyúul nyísú á gwôw, bwáád nda káándá

4:13 Sòm 116.10 **4:14** 1Kr 6.14; Rom 8.11 **4:15** 1.5-6, 11; 9.11, 15 **4:16** Ifz 3.16 **4:17** 3.18; Rom 5.2; 1Pr 1.6-7 **4:18** Rom 8.25; Heb 11.1 **5:1** Zhb 4.21; 2Pr 1.14 **5:2** Rom 8.23-24

wa nyíga dí gwôw, ³ ñkí nyâñ nyúúl nyí nà ñkul bá zə kwey sé ná nà nyíga í kú fwo wû. ⁴ Jísə ná, té sé ñgə ná ji wa nyúúl á shí gaád yí, micúnj mí ñgə ntə sé ñkul, sé ka ðə leegya. Njí, sé áñgê nà cɛel béégya nà mbwéédí sé bí nà ndí ga, sé ñgə jii ná sé má bəd nyúl cínəñg gwôw, shú ná nyúúl á kandugə kandugə í mínəg nyúúl á shwiy ga. ⁵ Zembî nyəméfwó wə nyə á kwəməsa sé shú cug jəñgú, a mú wá shé Shíshim yé mílámúd tən béeñ ná a bá yə sé gwo.

⁶ Sâ jəñg í ðə sá ná sé bəg nà ñkul búgəd ja jêsh, tɛem bá nà sé ñgə mpu ná, té sé bí ná wa nyúúl ga dí yí, sé cugé sádí mpwág, sé bí shwóg-shwóg nà Cwám̄ba. ⁷ Ntó ji ná, sé añgê nà dúg nyə, ñji sé ñgə *búgula ná sánónj sé bí sámbá. ⁸ Sé ka ñgə bə nà ñkul búgəd, sé ñgə yida jii ná sé wúg wa nyúúl gaád kə ji Cwám̄ba dí koogú. ⁹ Ná ndéé, təw sé má nyiñgə ná ñgə ji wa nyúúl gaád, təw sé má wú, sé ñgə bul jii ñji sâ ñgwúd: ná sé ñgəg nà cugə váál á cɛel yí. ¹⁰ Nəcé shé bēsh shé má bá kə tōw bəl-bəl dí kúl *Kríst mə bá kə cígal mílósú yí, muud yēsh ka bá ñwa myəna myā misóólúgú nyə á sá ja nyə á ñgə cugə nyúúl dí yí: misóólúgú mí anyunywaâ nà myánj myəna, mi abúbôw nà myánj.

Séy ñkwambula

(Rom 5.1-11; Ifz 4.20-24)

¹¹ Nda sé ká ñgə gwəçç Cwám̄ba ná, sé ka ñgə cɛel sá ná buud bwə mágələg ná kéel dúsu dúsa búbálé. Sé má mpú ná mísh má Zembî dí, sé təl bəl-bəl dí; sé má

5:4 1Kr 15.53-54 5:5 1.22 5:7 1Kr 13.12; 1Pr 1.8-9 5:8 Flp 1.23 5:9 Kol 1.10; 1Te 4.1 5:10 11.15; Iza 2.12; Dan 7.9-10; 12.2; Mis 17.31; Rom 2.6; 1Kr 3.13-15; 4.5; Flp 3.19; 2Te 1.7-10 5:11 4.2; 6.4; 1Kr 9.22

tádúgá ná sá təl námá bəl-bəl dí bídí mílámúd. ¹² Sá ángê nə nyiŋgə sɔ ja shús ná bi shwúg mənyúúl nə sê. Mbô. Sá ngə yida cɛel yə bí zhíí ná bi jéég bəgəwə nə shé bələ sámbá. Ná ndéé, bi é bə nə ciyá bí má cí búúd bwə ngə ŋkus nə isâ yâ tóón nə tóón kú bə yâ lâm dí cwû wá. ¹³ Ŋkí sá ngə nyîn nda lúu í cugé ná sá nə fəg íí, jísə nəcə sá má yə Zembî cəg jísú ncindî nə ncindî. Ŋkí sá má yida nyîn ná sá bí nə fəg íí, jísə nəcə sá má cɛel kwínd bí. ¹⁴ Nəcə cɛelí *Kříst ngə cɛel sá yí í má lwánd sá lámúd, sá ngələ téduga ná muud ŋgwúd nyə á yə shú búúd bēsh, ntó ji ná bánŋ buud bēsh bwə á yə mísh má Zembî dí. ¹⁵ Nyə á yə shú búúd bēsh, ná buud bwə ngə cəgə wá, icəg byáŋ í bəg nə mfíí shú dé, kú ná nyiŋgə ngə bə shú dán; nəcə nyə á yə a gwûm shú dán.

¹⁶ Nda í ká bə ntó ná, sá ángê ná nə dúg buud mədúgya mâ shí ga. Ŋkí sá á fwo ngə dúg Kříst mədúgya mâ shí ga, sá ángê ná nə dúg nyə váál dɔɔŋg. ¹⁷ Bi má jəlá nə ka mpu ná, múúd mə ká bə múúd mə Kříst íí, a músə kukwuməga ágúgwáan, cəg jé acwúlú í má shîn; bi má dúg íí, a músə muud agúgwáan. ¹⁸ Zembî wə ngə sá sólúgú wəɔŋg wēsh, nyə muud nyə á zə wə Kříst zə sá ŋkwambulə nə shé yé, nyə á ka námá yə sá séy ná sá ngég nə kala ŋkwambulə nyəɔŋg. ¹⁹ Ntó ji ná, Zembî nyə á bə Kříst cwû*, a ka ngə sá ŋkwambulə mpədúgá nyəməfwó nə buud ɔ shí ga, kú ná nyiŋgə kənd lâm íwushí í búúdəd. Nyə á ka wá sá njígúlá lúúd ná sá ngég

5:12 1.14; 3.1 **5:14** Yuá 17.23; Rom 8.35; Gal 2.20; Ifz 3.19; 5.2, 25; 1Yn 3.16 **5:15** Rom 6.3-4; 7.4; 14.7-9 **5:17** Iza 43.19; Rom 6.4; Gal 6.15; Ifz 4.24; Mbú 21.5 **5:18** Rom 5.10 **5:19** Rom 3.24-26; Kol 1.20 * **5:19** Dúgúg sá Yésus ngə cí Yuá 10.30 dí yí.

nə kala ηkwambulə nyɔɔŋg. ²⁰ Sá ka ηgə sá lwámá Krîst nyə a lwâm sá yí. Ja sá ηgə jôw bí yí, Zembî nyəméfwó wə ηgə jôw bí éne. Sá má jəgula nə bí jínə má Krîst dí ná: «Bídúgá ná Zembî sáág ηkwambulə mpédúgá binónə nyə.» ²¹ Zembî nyə a sá ná Krîst bəg *səm jilá íshéd, í njúl ná Krîst nyə a shígé bwεle bə nə sám; nyə a sá ntó shú ná shé bəg otútəlí kwoŋ má Krîst dí.

6

¹ Nda jí ná sánônə Zembî wə ηgə sêy ná, sá ka ηgə ci nə bí ná: «Kúgá fánda ləg mpaam má Zembî ntó ná ndéé, bi kú dúg mfíí á cínəŋg.» ² Mpugá ná Zembî nyə á ci ná:

Ja fwámé fwála i á bə yí, mə á magulə məjəgula mwô. Jwów wo á ηgə jii kwíindyá yí, mə a shí kwíind wo. Fwámé fwála wə má ka bə ga. Jwów wó jálá nə bii kwíindyá wə ga.

Minjugú mí Pwôl

³ Sá áŋgê nə bwεle jii ná sá má kwal múúd bəəgú, nəcé sá acéélé sá ná buud bwə mpyényúg iséy bísú.

⁴ Sá ηgə yida sɔ ná bi shwúg mənnyúul nə sê məzhíí mēsh dí ná sá bí fwámé ósól ɔ məsáal ó Zembî; sá ka ηgə bul bə nə jísów: jísow *incwaw í ntug, jísow micún, jísow yágúwó, ⁵ jísow bígá, jísow mimbwug, jísow ocinəcində, jísow yíŋgá íséy, jísow məfúfə məgwə, jísow məzha. ⁶ Sá ηgə ci mənnyúul, sá nə mpúyá, sá nda nə milámusa, sá nə jə lám, Nkəŋkə Shíshim ηgə kyey nə sá, sá njúl nə cεlí á kú nə

5:20 Mat 10.40; Iza 52.7 **5:21** Yuá 8.46; Rom 8.3; 1Kr 1.30; Gal 3.13; Heb 4.15 **6:1** Rom 5.2; 1Kr 15.10 **6:2** Iza 49.8; Luk 4.19-21 **6:4** 4.2 **6:5** 11.23-29 **6:6** 8.24; Rom 12.9; 1Kr 13.4-7; Gal 5.22-23; 1Tm 4.12

mākēŋ, ⁷ sá njúl nə ciyá jí bábálé yí, sá nə mpífá má Zembî, sá nə məkwoɔ mə dóómb mâ otútəli, mă lúmbúli nə mă kaambələ nyúul. ⁸ Gúl ja buud gúmal sá, gúl ja bwé saambələ sâ; gúl ja bwé mpyaam sâ, gúl ja bwé sá sá məshwúmb; gúl ja bwé ŋwa sá nda buud ɔ məshigâ, sá báá njúl otútəli; ⁹ gúl ja bwé ŋwa sá nda ojína, í njúl ná buud bwé mpú sâ, bwé ŋwa sá nda sá ŋgə júgula, í njúl ná sá ŋgə cugə, bwé dúg sá nda sá bí íntúgúlíd, nji muud kú gwú sá, ¹⁰ bwé ŋgə sá sá isâ í céyug lámúd yí, sá báá nji məshusug məshusug, sá njúl məbúwa dí, nji sá ŋgə sá ná bóól bwé bígúg, sá ŋgə fúfə nə sâ jêsh, nji sá mbííd byêsh.

¹¹ Yé bwááŋg wâ Kōrēnt, sá á jaaw bí isâ byêsh kú shweel tɔɔ ŋgwúd, sá á juw bí milám mísú ná wúŋgúlúŋ. ¹² Sá báá sá afwóyé yɔw cɛɛlələ bî, bi wé bi acéélélэг cɛɛlí sá ŋgə cɛɛl bí yí. ¹³ Ságá námá sá nda sá ŋgə sá bí ná. Mə ŋgə ci nə bí tâŋ nda bwán bâm nááá «juwugá námá sá milám mín ná wúŋgúlúŋ!»

Kúgá fula sámbá nə ohááden

¹⁴ Kúgá fula sámbá nə ohááden*, kə sá dúl váál mbɛɛ mpwɔɔda kú nə wúmbúlé; nyáyé mpwəmə nyí nə ŋkul bə mpədúgá bíshúlə máccɛɛ nə bálə kú bish máccɛɛ yí? Dáyé kəw mənkenya bənŋh yídúgú bí nə ŋkul bə nə ndí yí? ¹⁵ Dáyé váál cən wí nə ŋkul bə mpədúgá *Kríst bá Beliár† yí? Jáyé wónɡó mbúgula bá hááden‡ jí nə ŋkul bə nə ndí yí?

6:7 10.4-5; Rom 13.12; 1Kr 2.4 **6:9** 4.10 **6:10** isâ í céyug lámúd yí: 7.4; Rom 5.3; 12.12 məshusug məshusug: 8.9; Flp 2.17; 4.12-13; 1Te 1.6 **6:13** 1Kr 4.14 **6:14** 1Kr 6.9-13; 10.21; Ifz 5.5-11 * **6:14** Naá, Pwôl ŋgə cɛɛl ci buud bwé cúgə búúd ó Kríst wá. † **6:15** Beliár mə kə ná Sátan. ‡ **6:15** Dúgúg sâ sá ámə ci mpánzə 14 dí yí.

16 Mpáánzə Zembî í mǎ bwεε fula jí nǎ ozembî wǎ yadúg? Mpugá nǎ shé báá shé jí Mpáánzə mǎ Zembî á kuwô, nǎcé Zembî nyǎ á cí nǎ:

Mǎ bá jí bwǎdí, sǎnónǎ mǎ bá cugǎ,
mǎ bǎ Zembî wǎn, bǎn bǎ kúl jǎm.

17 Nǎ ndεé,

wúgá nǎ bwǎdí, béégyágá nǎ bwo, Cwǎmba nǎ cǎ
ntó.

Kúgá kúnǎ nǎ sǎ áduǎnǎ.

Mǎ ka bá nǎwǎ bí nǎ mǎshusug.

18 Mǎ bá bǎ bí sǎónǎgǎ,

bí bǎ mǎ bwǎn wǎábudǔm nǎ wǎábudǎ.

Cwǎmba á nǎkul nyǎsh nǎ cǎ ntó.

7

1 Isǎ byǎsh Zembî nyǎ á nǎ kaag íni í dúgyǎ nǎ shé. Nǎ jí nǎ Zembî nyǎ á nǎ kaag sǎ byo nǎ, yé bwǎánǎg mǎ búl cǎel wǎ, shé yílúgǎ sǎ jǎsh í nǎg lweegushi shé mǎnyúúl nǎ *mishíshim ícug í íshéd yí. Shé nǎwǎgǎ Zembî nǎ gwǎǎgǎ, shé ka nǎ casulǎ bǎlǎ nǎ kuú nǎcǎnd á cǎel yí.

Mǎshusug mǎ Pwôl

2 Juwǎgǎ milám, jí sǎ cínǎng. Sǎ áshígé byaagulǎ nǎ muud, sǎ kú díya nǎ muud, kú nǎmǎ nyúg tǎo muud. 3 Mǎ nǎngé cǎel cí nǎ bí mǎ jǎg sǎ gúl sǎ; mǎ shí bwey jaaw bí nǎ sǎ mǎ cǎel bí váál á nǎ, tǎo bí mǎ yǎ, tǎo bí mǎ nyínǎgǎ cugǎ, nǎ sǎ nǎgǎ cǎel bí. 4 Mǎ nǎgǎ jǎg bul bǎ nǎ búgǎ nǎ bí, mǎ nǎgǎ bǎgǎwǎ nǎ bí, lám

6:16 Lǎv 26.12; Zhe 32.38; Eze 37.27; 1Kr 3.16 **6:17** Iza 52.11;
Mbú 18.4 **6:18** 2Sa 7.14; Iza 43.6; Amo 4.13; Mbú 11.17 **7:1**
1Yn 3.3 **7:2** 6.13; 12.17 **7:3** 6.11; Flp 1.7 **7:4** 6.10

dù bul cwaalawo mə, məshusug dũ bə mə ntɔ mɪnji *íncwaw í ntug byêsh sə ngə bwəma nə ndí yííd.

⁵ Mpugá ná, ja sá á wóós Masedwân yí, sá áshígé bə nə wogá, nji incwaw í ntug məváál mēsh. Nəcə í á bə, buud bə ngə lúmbali nə sá, milâm mí njúl nyingə bə sá ifwaas ifwaas. ⁶ Nji, Zembî má dũ bə, ja múúd cúgé ná nə bándáyé yí, a wá nyə ŋkul lámúd. Nywáá nyə á ka námá sá nə Títus wóósúg, í mú wá sá ŋkul mílámúd. ⁷ Í cúgé ná nji wóósúle Títus nyə a wóós wé í á wá sá ŋkul mílámúd, í á bə námá nə bímbí bí á wá nyə ŋkul lámúd yí. Nyə á jaaw sá váál bí ngə yímə nə bí mə dúg sá yí, nə váál sá ngə cey bí lámúd yí, nə váál bí ngə cɛl ŋkɛny mbag wâm yí. Məkəl mɔɔŋg má á nyingə bul sá mə məshusug.

⁸ Mə mpú nə kálaad má á nti bí yé nyə a ntágulə bí. Bálé, mə a shíngi nə dúgúlə nda bí á gwág biméfwó cey lámúd ja jɔɔŋg dí nó. Nji, mə anyíngóyé ná shíngi. ⁹ Má yidá bə nə məshusug ja gaád. Mə ji nə məshusug, kú bə nəcə nda bí á bə nə məcey mə lâm ná, í yidá bə nəcə, məcey mə lâm mún mɔɔŋg má á sá nó bí céndúg mítédúgá. Ntó má lwó nó məcey mə lâm mún má á bə váál Zembî má dú cɛl yí. Ntó ji nó sá áshígé sá bí məbôw. ¹⁰ Nəcə, múúd mə ká gwág váál məcey mə lâm Zembî má dú cɛl yí, muud wɔɔŋgú nyə e cénd mítédúgá, a mú *dúg cug, a kú ná nyingə shíngi məcey má á sá nyə lámúd má. Nji, múúd mə ká gwág váál məcey mə lâm mâ shí ga, má kwaamb nyə shwiy. ¹¹ Bí a gwág váál məcey mə lâm Zembî má dũ cɛl yí; bí má ka dúg sá í á kwaamb bí yí: A mâŋ májigəwa e! A wâŋ mpúlə kaambulə nyúul e! A wâŋ shíngílə e! A jâŋ gwóógó e! A jâŋ jɔ yéesh e! A

jâh kaáfé e! A wâh mpülə sùg múúd nyə á byaagulə yé e! Bì a lwó né milám mín mí á bə otútəlì ja bí á kwambulə lósú wəŋg yí.

¹² Kagá mpu ná ja má á cilə bí yí, í áshígé bul bə shú múúd nyə á byaagulə yé, kú nyingə bə shú múúd bwé á byaagulə nə ndí yé. Mə á cilə bí shú né mísh má Zembî dí, bí dúgúg váál bí ngé jigəwa nə sá yí.

¹³ Sâ í á wá sá ŋkul milámúd wə ní.

Í á ka ntâg bə, ŋkul má bə sá milámúd ntáni íí, sá nyingə bul gwág nywa máshusug Títus nyə á bə nə ndí má. Nyə á bə nə məshusug nəcé bí bēsh bí a sá ná lâm í jáág nyə shí. ¹⁴ Bì má dúg íí, bəgəwálə mə á ngə bəgəwa nə bí nyédí míshúd yí, í á shí bə nə zhíí. Né ndéé, nda sá má du bwey jaaw bí nji obúbálé ná, í á shí nyîn né má a shí bə nə ŋkaam ná mə bəgəwag nə bí mísh mə Títus dí. ¹⁵ A jì nji kə du téduga váál bí á du sá nyə məgwág yí, nə váál bí á lóg nyə nə gwóógə nə məjigəwa yí. Nyə a má ka nyingə jág bul cəel bí. ¹⁶ Mə jì bul bə nə məshusug né bí mé sá né mə búgálág bí.

8

Kwíndúlə Ókrîsten

¹ Bwaanŋ, sá ngə jii né bí mpúg váál mpaam má Zembî í á má sêy mádɔ mâ Masedwân dí yí. ² Ncúlyá *íncwaw í ntug í ngə tí bwo məkuú shí, nji báá búsa nə məshusug ntɔ mínji. Məshusug məŋg mə wé má sá né, məbúwa má tɛɛm bii bwo né nywád íí, bwé má yida lwó né báá bwé bul bə nə lâm yána. ³ Bwé á má wá máyóna bímbí í jélá nə məbii máŋ

yí, mæ jee námé ci ná bwé á cɔ́ bímbí í jála yí; bwé á sá ntâg sósólúgú wɔ̀wɔ̀ngú nà tédúgá wáŋ bwáméfwó. ⁴ Bwé á zə jəgula nə sá, bwé bul yáág ná sá sáág bwo mpaam ná bwé wáág məbwé sâ sé ŋgə sá buud ɔ́ Zembî yíid. ⁵ Bwé á wá ntâg mənnyúúl ntɔ́ váál sé á ŋgə téduga yí, tédéd fwo yə Cwámba icug byán, nyiŋgə yə sé námé nda Zembî nyə á jii ná bwé sáág ná. ⁶ Sá á ka námé yáág nə Títus ná nyə muud á tédéd ná bi sáág sósólúgú mpáam wɔ̀wɔ̀ng yé, a sáág ná bi cásuləg váál í jála yí. ⁷ Ká, bi báá búšə nə isâ byêsh mənjkund mənjkund: bi búšə nə búgə álal-ŋkul, bí nə fəg kaand, nə mpúyá, nə kááfə áyíyáág, nə məma cɛɛlí bí á ləg nə sé yí. Í jii námé ná bi búləg wá mílám sósólúgú mpáam wɔ̀wɔ̀ngúd. ⁸ Mə ayímbúliyé bî, mæ ŋgə yida jaaw bí váál bóólúgá báá bwé ŋgə jigəwa yí, shú ná məjigəwa mɔ̀wɔ̀ng mə lwóg ŋkí cɛɛlí jín í ŋgə bándá wú lámúd. ⁹ Bi mə mpú lám yána mə Cwámba wúsú Yésus-Krîst; bi mə mpú ná nyə á bə, a mbíd zhwog kúm, a bíd dwo, a zə nyíŋgal nyúúl məbúwa dí, shú ná bi wə yídag bíg məbúwa méd.

¹⁰ Mə jaaw bí váál mə ŋgə dúg cínwɔ̀ng yí, í é kwíind bî. Jí ná, tédéd mbú í á cɔ́ yí, bi á bə buud ɔ́ áshúshwóógú ná bi mə sɛɛŋg mwaanê; bi a shígé bə shúshwóógú nji sɛɛŋgúlə dí, bi wə bi a tédéd bə nə yéesh. ¹¹ Casuləgá tédúgá wún ja gaád. Ságá ná sósólúgú í bwəmag nə məma yéesh bí á bə nə ndí yí, í nyîn nə bímbí lú məbii bí búšə nə ndí yí. ¹² Ja múúd mə sá yána ná i ŋgə wú nyə lám dí cwú yí, ŋgaá bwé ləg nyə nə sâ á jí nə ndí yí; kú bə sâ á cúgé nə ndí yí. ¹³ Í cúgé ná muud ŋgəg nə yíl bóól búúd məntágula dí

ná ndeé nyε yidá ηgə nyasula nyasulág. Í yidá bæ ná buud bêsh bwá bág nə məbii məbímbí. ¹⁴ Í jii fwála gaád ná, sâ bí má búl bæ nə ndí cɔ bóólúgá yí, í kég lwándulə bwo kúl básá bush yí; shú ná jəɔηg bwé bá námá bul bæ nə ndí dúl jwów dí yí í bág lwándulə bí kúl bí má bá bæ bush yí; na, isâ í mú bæ bí məbímbí, ¹⁵ nda Kálaad Zembí ηgə ci ná. A ηgə ci ná: Muud nyə á bul cwéég yé nyə a shígé bæ nə sâ í ηgə ntɔ gwôw.

Nyɔɔηg nyə á cwéég bíbíyá yé, nyə ashígé fúfə nə sâ.

¹⁶ Mə yá Zembí akíba, nyə muud nyə á sá ná Títus bág námá nə váál zény dɔɔηg shú dán yé. ¹⁷ Nəcé Títus má magulə sâ sé á ηgə jii ná í bág yí. A má tí ηjɔnd zələ nūη bídí nda nyə á du bwey bwánd. ¹⁸ Sé ámə nti bá ηgwól *mínyɔηê wúsú mádɔ məsh má ηgə ságusə sâ á ηgə sá shú Jɔjɔ Kéel yí. ¹⁹ Sâ í búl bæ yí jí ná mədɔ mə má féesh námá nyə ná sánɔη wə zég sá sóólúgú mpáam ga. Sé ηgə sá wo shú ná Cwám̄ba nyəməfwó ηwág gúmá, sé lwándulə jɔjɔ íyuug bísí. ²⁰ Sé ηgə bwey mpu káálugə ná buud bwá bág kú kwey íwushí sádí ísényúd ja sé ηgə kala zhwog *mwaanê bwá á má yə sé mbag yé. ²¹ Sé ηgə sɔ ná sé sáág mənywa mísh má búúd dí námá, kú bul bæ nji mísh má Zembí dí. ²² Sé má nti námá ηgwól mínyɔηê wúsú. Mínyɔηê wúsú wɔɔηgú, sé á má faas kááfə jé ija ija ná ndeé, a má nyiηgə námá lwó sá jíga ja ná a ji nə fwámé yéesh, a ηgə bul shwu nyúul nə bí. ²³ Títus ji muud gwoηg waamê, sá wə sé ηgə sêy nūη bídí; bóólúgá bwááηg bāη, mədɔ wə má ámə nti bwo, bwá ηgə zə shú ná *Kríst ηwág gúmá. ²⁴ Lwógá bwo ná bí má cεel bwo, bí lwó námá bwo ná bí mə mpíyá nə

bəgʷwálə sá mə du bəgʷwa nə bí bwódí míshúd yí; lwógá bwo ntó mədɔ mə ηgə dúg.

9

Lású míkwiíndyá

¹ Sá ηgə sɛɛηg *mwaanê nə sá mə bá kwíínd búúd ɔ Zembî nə ndí. Mə nyiηgálə cilə bí shú dɔɔηgá, í bə nda mə ntɛɛηg. ² Mə mpú nə bí búsa nə məma zény, mə du bəgʷwa nə zény jín jɔɔηg búúd ɔ Masedwân dí míshúd nó: «Buud ɔ Akayí búsa bwey bə ηkwəmusá té mbú í á cɔ yí.» Wálə bí mə wá mányúúl sáal dɔɔηg dí yí í mə nyiηgə gwûmushi bóól ηkí bulya yéesh. ³ Mə mə ka nti bwááηg shú nə bəgʷwálə mə dú bəgʷwa nə bí yí í nda bə mə ηkónɔgúg. Í jii nə bí bəg ηkwəmusá nda mə á ci ná. ⁴ Mə ηgə bæemb nə ηkí sánôη buud ó Masedwân sá mə zə, sá zə kwey nə bí cugé ηkwəmusá; á shwôn nə sá buud sá mə du bul lɔ bí wá e, á shwôn nə bí námé e! ⁵ Gwə wə mə ámə tééd nti bwááηg shwóg zə sá nə bí kwəmusag məyóna mán yí. Bwə zə sɛɛηg məyóna bí á bwey kaag nə bí mə bá wá má, í mú bá lwó nə bí ηgə sá sóólúgú wɔɔηgá nə jɔ lâm, kú bə íwú-júsúd.

⁶ Mpugá nə í du bə, muud mə sá ηkóóg nə mæmpəg mə bɛ yé, kú námé bul bə nə idâw í sɛw; nyɔɔηg mə búl bɛ yé, bul námé bə nə idâw í sɛw. ⁷ Muud yêsh wág məyóna váál á mə ηwa cígúlá nə lâm yé yí; muud kú ηgə sá a ηgə shúsula, kú nyiηgə sá nda sá cínúúlá; nəcé Zembî mə cɛel múúd mə wá məyóna nə mæshusag yé. ⁸ Zembî ji ntâg nə ηkul nyiηgə bul sá bí mpaam shú nə bí dúg bə nə isâ í kwágá nə bí mæzhíí

mêsh yí, wəla dêsh, bí du námə bə nə jwuwə váál á ná bí du sá mísóólúgú mí anyunywaá myêsh mí jéla nə sɔy myá. ⁹ Í mú bə námə nda jí cilyá Kálaad Zembî dí ná, ná: «A mé bə nə yána, a mé kaaw mímbúmbúwá isâ, otútəlí bé bwé ji kandugə kandugə».

¹⁰ Zembî wə mé du yə búúd məmpəg nə idəw yá də. A bá námə yə bí məmpəg, a sá ná məmpəg məwəng mé fwúg, bí mú bá bul nyiŋgə ŋgə sá jəjə mísóólúgú. ¹¹ Nə ndéé, bí ka bá bíg mímbii myêsh, bí mú námə bá bul nyiŋgə bə nə yána. Ná ndéé, ja sá mé bá du kala búúd isâ bí mé bá du wá yí, buud bəwəng bwé mú bá du lə Zembî nəcé yána dán. ¹² Səŋgúlə bí ŋgə səŋg mwaanê ni, í é kwíínd búúd ó Zembî; í áshúge ntəg námə shúg cínəngú, í é sá námə ná buud bwé búlúg lə Zembî. ¹³ Buud ó Zembî bwé é dúg ná bí ŋgə ŋwa Jəjə Kéel mə *Kríst nə məgwág, bí ŋgə fúla isâ nə buud ó Zembî wə Yurúsəlem, nə bósólúgá bəsh, bí aŋgê ntəg sá sósólúgú wəwəngú nə mílám mímbá. Ja búúd ó Zembî bwé é dúg ntó yí, bwé é magulə ná bí ŋgə sá fwámé sâ, bwé ka yə Zembî gúmá. ¹⁴ Bəŋ bwé é bul cəel bî*, bwé ka du jəgula nə Zembî shú dán nəcé a mé sá bí mpaam í ŋgə ntə minji. ¹⁵ Akíba nə Zembî, nə məma yána á ntə ŋkwóŋ nyə á mé sá sá yí.

10

Pwôl ji námə sósəl məsáal mə Kríst

¹ Məməfwó Pwôl, mə mé teeg kəl nə bî; ŋgáá bí mé du ci ná mé du bə fufwáás múud ja shé búsé kul

9:9 Sôm 112.9 **9:10** Iza 55.10; Ozê 10.12 **9:11** 1.11; 4.15

* **9:14** Na jí námə nə ŋkul bə ná: «Bəŋ bwé é bul bə nə yéesh ná bwé dúg bí...» **9:15** 9.11 **10:1** 1Kr 9.3 **10:1** 10.10; 1Kr 2.3

ηγwûd yí, nji ja má jí shwóg-shwóg nə bí yí mə bə nə ηkúd. Námə nda shé má mpú nə Yésus nyə á bə nə lám nə sheε, nə jə lám nə, ² mə téég bí məbwə ná: kúgá sá nə mə bág nyiηgə zə bə nə ηkúd ja má é wósos nûη yí. Bóól búúd bwə ηgə ci nûη nə mə ηgə bε iyéesh yâ shí ga. Mə jí ηkwəmusá nə mə zə fwo lwó búúd bəηgá ηkúd nə ijjóol. ³ Jí mpu bə búbále nə sá búsa buud ɔ shí ga; nji, sá aηgê gwána nda buud ɔ shí ga. ⁴ Mpugá ntâg nə məkwəzə mə dósomb sá má dɛ kə nə ndí dósomb dí má má cúgέ məkwəzə mâ shí ga; nji, mäsə nə ηkul mə Zembî, mə dɛ céég íkóógúlá í dósomb*. Sá má dɛ caam mbεε fug məshigá, ⁵ caam námə sâ jêsh í láá búúd zhií nə bwə bég kú mpu Zembî yí. Sá má dɛ wá tédúgá wêsh mímbwugud, sá nə í bég nə məgwág nə *Krîst. ⁶ Ja bí má bá bə bi mú ηgə mpu gwág nə Zembî yí, sá má bá ka bə ηkwəmusá mə yá búúd ɔ məbún intúgúlí.

⁷ Dugá mpu dúg ísâ. Nkí muud mə dúg nə nywáá músə muud mə Krîst í, á jəla námə nə mpu ja ηgwûd á kandugə nə, nda á jí múúd mə Krîst nə, sá búsa námə búúd ó Krîst. ⁸ Í ká bə nə mə ηgə nywá bul bəgəwa nə ηkul Cwámba nyə á yə mə yí, mə kú ntâg gwág shwôn. Nji mə mpú nə Cwámba nyə á yə mə ηkul nyəηgá nə mə sáág nə bi lálug búgád, kú yida bə nə mə zég búlal bí. ⁹ Mə aηgê nə jii nə okálaad bâm bwə ηgóg nə sá bí ikukwεndε. ¹⁰ Mə mpú nə bóól búúd bwə dɛ ci nə okálaad mə dɛ cilə bí wá bwə dɛ bə nə mpêl, bwə njúl ηkí lal ηkûl; nji ja məméfwo

10:2 13.10; 1Kr 13.2 **10:4** 6.7; Rom 13.12; Ifz 6.13-17 * **10:4** Sá ηgə ceel ci na ná: «məkwəzə mə dósomb mäsú mə dɛ búgə bíl ísâ byêsh múúd jí nə ηkul búgəla yí». **10:5** Iza 2.12-17 **10:6** 2.9 **10:7** 1Kr 1.12 **10:8** 13.10

má wóós yí, mæ njúl zhizhe, lású wâm kú næ mffíí.
11 Muud yêsh mæ cí ntó yé mpúg ná, váál íciyá byâm
 bísá ja má ngé cilæ shwóg-shwóg yí, ntó námá wá
 mísóólúgú myâm mí é bæ ja má é wóós yí.

12 Sâ jísá yí jí ná, sá cugé næ ñkul cí ná sánôñ buud
 bwá ngé sọ ná buud bwá shwúg mænyúúl næ bwo
 wá sá búsæ váál ñgwûd; sá cugé námá næ ñkul sheé
 yagula micé næ bwo; ñwálæ bwá má ñwa bwáméfwó
 nda iyuug yí í lwó ná fæg í mæ ncundaw bwo. **13** Sá
 báá sá acéélé bægwa næ ndéé ntọ mínji, sá ngæ námá
 bægwa ñji næ bímbí Zembî nyæ á yigula ná sá zág
 næ Jọjọ Kéel ná ndéé zæ wóós bídí ní. **14** Sá aṅgê næ
 ntọ mínji, námá ki sá a shígé zæ wóós nûñ bídí. Nḡaá
 ná sá wé sá á tééd zæ næ Jọjọ Kéel má Kríst nûñ bídí?
15 Sá cugé næ bægwa ántọ mínji, váál á ná sá kæ ngæ
 bægwa næ ízhaá iséy. Mbô. Sá má yida téduga ná
 búgá jín í é ngæ lal lalúg íí, iséy bísú í mú ngæ nyiṅgæ
 mpu nyîn kúl Zembî nyæ tâl sá ná sá séyúg yí. **16** Ja
 iséy bísú í é mpu nyîn na bídí yí, sá mú ka cọ kæ næ
 jọjọ Kéel shwóg, nda kæ bægwa næ iséy bóól bwá á
 bwey sá yí. **17** Muud mæ céél bægwa yé, bágwag næ
 sâ Cwámbe nyæ a sá yí. **18** Muud mæ sọ ná buud bwá
 shwúg mænyúúl næ nyæ yé, nyæ dí bwá ða magulæ yé;
 ñji nyæṅg Cwámbe mæ sá ná bwá shwúg mænyúúl
 næ nyæ yé.

11

Pwôl, fwámé múúd lwámá má Kríst

10:11 13.1-2 **10:12** 3.1 **10:13** Rom 12.3 **10:15** Mís 19.21;
 Rom 15.20 **10:17** Zhe 9.22-23; 1Kr 1.31 **10:18** 1Kr 4.4-5

¹ Mə zə ná nywá lás nda mpúfú, bi ɔ jísów mə. Bálé, jísówúgá mə. ² Mə ɲgə baag bí mbəag mə Zembî. Nəcé mə a ji bí bā shú ɲgwúm ɲgwúd, ɲji *Krîst. Mə jii ná mə bág kə ntɛɲgali bí nyádí bi ɲjúl nda ncwíyê sás dúsə ná ná fwɔ́-fwɔ́ yí. ³ ɲji, mə ɲgə fúndə ná bi bág gwaa kənd mítádúgá ná ndéé bi músə bá ɲgə kyey nə Krîst milâm mímbá; nəcé ntó wə nywá nyə á zə nə məkəɲ zə shiig Ifa yé. ⁴ Mə ɲgə fúndə ntó nəcé bí ɲgə bə ná, ɲji ná muud mə zə bídí zə cúndə Yésus ishús, kú bə nyɔɔɲg sá á cúndə yé, ɲkí ntâg ná bí mə lág *shíshim íshús, kú bə wəɔɲg bí á lág nə sá yí, ɲkí ná bí mə lág kéél íshús, kú bə nyɔɔɲg bí á lág nə sá yé, bí ɲgə mpu jísow isâ íni byêsh.

⁵ Mə yida mpu ná, bəɔɲg bí ɲgə ɲwa ná *buud ɔ lwámá wəashílə-shwánâ óni bwə antɔ́yé mə nə təɔ sâ. ⁶ Mə je bə nə shúg lósú; ɲji, kóómb á mpúyá, mə cugé nə shúg; sá á shí lwó bí ntó isâ byêsh dí nə mázhií mêsh dí.

⁷ Ntó ná səlúlə mə á səl məmɛfwó shí, zə bwiɲg bí Jɔjɔ Kéel mə Zembî ashwâ, shú ná bi bánúg gwɔw yí, mə a sá *sám aá? ⁸ Ja mə á ɲgə sêy bídí yí, mədɔ məshús mə á lág məbwə məbwə nə mə ɲgələ yida yə mə myəna shú dán. ⁹ Ja gwámɛfwó mə á bə máfúfə dí nûɲ bídí yí, mə a shígé sá nə muud ɲkényúg mbag wâm, bwááɲg bwə á zhu Masedwân wá bwə á shí bwíig mə isâ í á ɲgə fúfə mə yí. Mə a sá ná bi kú ɲkény mbag wâm; mə é dɛ námə sá ɲji ntó. ¹⁰ Námə nda mə jí nə búbálé mə Krîst ná, mə mpú jaaw bí ná muud nyə abúle sá ná mə yówɲg bəgɲwálə Akayí

11:2 Ifz 5.25-27 **11:3** Mat 3.1-5, 13 **11:4** Gal 1.8-9 **11:5** 12.11; 1Kr 15.10; Gal 2.6, 9 **11:6** 1Kr 2.6-16; Ifz 3.4 **11:7** 12.13; 1Kr 9.12, 18 **11:8** Flp 4.15-18 **11:10** 1Kr 9.15-18

yēsh dī. ¹¹ Mə ηgə ci ntāni nəcə jí? Ye ná mə acéélé bí? Mbô. Zembî mə mpú ná mə cēel bî.

¹² Mə áyówéé sálə sâ mə ηgə sá bí yí. Mə é kə nə ndí shwóg, buud bwə ηgə cēel ηkēny mənnyúul ná sánónη sá ηgə sēy váál ηgwûd óni, bwə bág kú ná nə zhií bwə ηkēny mənnyúul. ¹³ Buud óni bwə cúgέ fwámé búúd ɔ lwámá, búsə mbéé osóol ɔ māsáal wá ibəmb. Bwə á mə shweel sâ búsó yí, ka yida dū sá ná bwə nyínág ná buud ɔ lwámá ó Krīst. ¹⁴ Ntó cugέ námə sâ ákáámúg, nəcə *Sátan nyəméfwó mə dū námə shweel sâ á jísó yí, ka yida dū nyîn nda *éngəles á mənkenya. ¹⁵ Nda *Sátan mə dū sá ntó ná, osóol ɔ māsáal bé bwə ka námə dū sá nda bwə ηgə kyey ótátəlí ó Zembî dī; muud ka káam jí cínəngú? Nji, bwə bá shúgula nji váál í mpíyá nə misóólúgú myán yí.

Pwól nyə a mə bul jug

(2Kr 4.9-13; 6.3-10; 1Kr 4.8-13; Mis 20.18-27)

¹⁶ Mə nyinğə ci ja ábēé ná, muud kú ηwa mə nda mpúfú. Nkí ntó dí, jega ηwa mə nda mpúfú; sâ jəəng í é yə mə zhií ná mə kág námə nywá bəgəwa. ¹⁷ Mə mpú ná lésú mə zó lás ga í cúgέ váál Cwámba mə cēel yí, jísə lésú ímpwúfú. Nji mə mpú ná mə ji nə sâ mə jí nə ηkul bəgəwa nə ndí yí. ¹⁸ Nda ncúlyá buud bwə ηgə bəgəwa bəgəwa á buud ɔ shí ga ná, mə zó námə ka bəgəwa jām ja. ¹⁹ Bì báá mífufúgú bí ηgə ntəg jísəw ímpwúfú kú nə njugú. ²⁰ Bwə ηgə wá bí mənnyámád, ηgə díya nə bí, ηgə nyúg bí, ηgə sá bí isá ilanη ilanη, ηgə cwíil bí məmpóónz; bí ηgə jísəw

isâ íni byêsh. ²¹ Í mú ka yida nyîn ná sé bân sé á bə mifufwáású; á shwôn ey!

Í njúl ná, mə ji nə zhií ná mə bəgɔwag námə nda bóól bwé ngé bəgɔwa ná. Mə mpú ná mə mé ná nyinğə lás nda mpúfú. ²² Nkí búsə bwán ó wáheburê, mə ji námə mwâ heburê; nkí búsə bwán ó *Izəryêl, mə ji námə mwâ Izəryêl; nkí búsə onta ó *Aburaham, mə ji námə nta mə Aburaham. ²³ Bwé ci ná bwé ngé sá iséy í *Kríst íí, mə je námə lás nda mpúfú ná, məe ngé bul mpu sá byo cɔ bwo. Mə cɔ bwo nə ngélə wáduga, cɔ bwo nə ngélə kə mímbwug dî, nyinğə bul cɔ bwo nə ngélə bwəma nə bígá. Mə cɔ bwo nə ngélə faam nə shwiy ija ija. ²⁴ Oyúden bwé á mə búd mə shí ija itóon, də yíd mə zhud á milwón məwúm málóól nə ibuu*. ²⁵ Ijwû i ngwámuna yíd mə nə milwón ija ílóól, buud lúmə mə məkwóógú ja ngwûd†, byóól búg nə mə ija ílóól. Mə a mə já mân mwásé ncindí nə bulú ncindí. ²⁶ Minjəond mə ngé kə myá mí ngé bə mə məwagəwo məwagəwo: mə a mə ngé ntɔ wagəwo wagəwo míngwɔɔ, ngé bwəma nə izhiləngaaná, kúl jâm ngé ndény mə máláamb, ohááden bwé ngé kwal mə məbɔɔgú. Mə a mə bwəma nə kakúlə mílɔm dí, bwəma nə ndí íbugád. Mə a mə ngé ntɔ mân váál áwuwagəwê. Bɔɔng bwé

11:22 Flp 3.5; Rom 11.1 **11:23** 4.8-12; 1Kr 4.11-13; 12.26

11:23 Mə cɔ bwo nə ngélə wáduga: 1Kr 15.10 mímbwug; Mis 16.23

11:24 Mbá 25.3 * **11:24** Mbá 25.1-3 ngé lwó nə bwé áshígé jəlá nə yíd múúd cɔ milwón məwúm mánɔ; bígá Oyúden í á ka də kə shúg milwón məwúm málóól nə ibuu; ntó ji ná, yíl ngwûd məwúm mánɔ dî.

11:25 Mis 14.19; 16.22 † **11:25** lúmálə məkwóógú: Í á də bə, bwé kúd múúd məbwónúd ka də lúmə ná ndéé muud yə. Wo ji nə nkul dɔg lan mə Pwól ní Mis 14.19 dî. **11:26** Mis 9.23; 14.5

ngé shiig ná búsə námə ókrîsten nda sé wá, wá námə məwagəwo. ²⁷ Mə də wáduga nə iséy í ayíyáág, mə də ji mífum, yə nə məzha, yə nə məshwáás mə miná; də ci ídúw, jug nə məyôŋ, fúfə nə sâ mə bwáád. ²⁸ Mə akéé məel ci sâ mə ngé yímə nə ndí jwów dēsh yí: ná mədɔ məsh mə bág váál í jála yí. ²⁹ Zə mə tag dúl *Dɔ dí ná ndéé mə kú bish yé? Zə mə biil ná ndéé í kú cey mə lámúd yé?

³⁰ Nkí í jii ná mə bəgəwagí, mə yida bəgəwa nə iləm byâm. ³¹ Zembí mə mpú ná mə anɣê nə bwiing ijɔɔ, nyə Sóɔngú mə Cwámba Yésus; gúmə bág nə nyə kandugə kandugə. ³² Ja mə á bə Damás yí, ngwəmuna Njwú-buud ánúnî Aretas nyə a tâl yé, nyə á tâl buud ná bwə ngég nə baagəsə mimpumbé mí ngwála ná bwə bíig mə. ³³ Nji, buud ó Zembí báá bwə á wá mə kúdád, bwə cɛɛlə míkwoolú ka cɛnguli vúnde dí kənd tóón, ka ngə shul nyuɔng nə nyuɔng ná ndéé kə wóós shí; ntúni wə mə á faam yé.

12

Isâ múúd cúgé nə ŋkul mpu yí

¹ Ye í jii ná mə bəgəwagí? Mbô! Í avwóléé təə sâ. Tεem bə ntó, mə zə námə fwo yida jaaw ísâ Cwámba nyə a lwó mə *mántamə mâ mísh ná bagád yí, nə byəɔng nyə á bágulə mə *shíshim dí yí. ² Mə mpú ngwól múúd mə *Kríst nyə á ŋkân kə ná ndéé kə kumə jɔŋ áléel dí. Nkí nyə á kə nə nyúúl nyé ncindí ɔ, ŋkí í á bə ntâg nji shíshim yé ɔ, mə ampúyé, Zembí wə mə mpú. Sâ jəɔng í mə s̄y múús mimbú wúm nə mínɔ. ³ Muud wəɔngú, ŋkí nyə á kə nə nyúúl nyé

11:27 6.5 **11:29** 1Kr 9.22; Gal 6.2 **11:30** 12.5; 1Kr 1.31
11:31 1.23 **11:32** Mis 9.23-25

ncindî ɔ, ñkí í á bə ntâg ñji shíshim, mə ñgə ci ná mə ampúyé, Zembî wá mə mpû. ⁴ Ñji mə mpú ná nyə a ñkâñ kə ná ndeé kə kumə *Paradis, a mú gwág iciyá í cúgé nə ñkul ciy mákál mə búúd dí yí, iciyá múúd cúgé nə zhií mə cí yí. ⁵ Mə é bəgɥwa nə váál isâ múúd wəɔñgú nyə a gwág byəɔñgú; ñji, shú dâm məmɛfwó, mə yidá bəgɥwa nə iləm mə jí nə ndí yí. ⁶ Mə mbâm cɛel ná mə bəgɥwa, í kú bə mə impwúfú; isâ mə jáaw yí bə óbúbólé. Ñji mɛɛ mə ajááwé, bwé á bá ñwa mə ntɔ sâ mə ñgə sá yí, nə sâ mə ñgə ci yí. ⁷ Zembî nyə a lwó mə yáág-yáág isâ. Né ndeé, shú ná mə bəg kú ñkêny nyúúl nə mpúlə isâ byəɔñgú, nyə á ka bíd ná fimâl bəg mə nyúúlád, ñgwól *éñgəles mə *Sátan zə yíd mə ná mə kú dɥ ñkêny nyúúl. ⁸ Mə á jəgɥla nə Cwámba ija ilól ná a yílúg mə fimâl wəɔñg. ⁹ Nyə a shígé yíl, nyə á yida ci nə mə ná: «Mpaam mə ñgə sá wo yí í kwagá nə wo. Ñkul í dɥ sɛy iləmud.» Né ndeé, mɛɛ mə yida bəgɥwa nə lám wêsh ja mə jí nə iləm yí, shú ná ñkul mə Kríst í ñgəg nə sɛy mádí cugud. ¹⁰ Gwé wá jí ná, mə gwág nywa ja mə bə nə iləm yí, ja bwé lwíy mə yí, ja cug í kə mə mbwə yí, ja mə bwámá nə cúwúlí nə yágúwó nəcə Kríst yí.

Nəcə, mə ji nə ñkul ja mə jí nə iləm yí.

Lám wí Pwôl gwêw

¹¹ Ngaá mə mú ñgə lás nda mpúfú! Bì wé mə nyasulə mə váál sóólúgú dəɔñgú. Bì wé mə jálá nə sá ná buud bwé shwúg mənyúúl nə mə. Nəcə ná, tɛɛm bə ná mɛɛ cugé tɔɔ sâ, bəɔñg bwé ñgə nyîn nda *buud ɔ lwámá wéashílá-shwánú óni, bwé ántɔyé mə nə tɔɔ

sâ. ¹² Bi a shí dúg nda məma jísów jâm í á wéeshuli məyigye mə múúd lwámá mə *Krîst ná: isâ í ntɔ búúd ηkul yí, nə *isâ í mímbúgú, nə *məshimbá mə á ηgə s̄y. ¹³ Mósól mádɔ mə á ntɔ bí nə jí? Ngaá nji nə sâ ηgwúd nə mə a shígé sá nə bi ηkényúg mbag wâm. Juugá mə nə mə sálə bí bôw kóómb jɔəηgúd.

¹⁴ Mə wál námə nyiηgə zə nûη ja álél, mə é sá námə nə bi bág kú ηkêny mbag wâm. Mpugá nə mə aηgê nə sɔ məbii mún, bi wə mə ηgə sɔ wá. Ye bwán wə bwə də wíl obyól? Ngaá nə obyól wə bwə də wíl bwân? ¹⁵ Mə gwág nywa jâm kóómbúd nə mə kéénzhug sâ jêsh, mə keenzh námə máméfwó shú dún. Ye í é bə, mə ηgə jág bul cɛel bí ntɔ, bi bāη nda nyiηgə mpu cɛel mə? ¹⁶ Shé búsə dí cún nə mə a shígé sá nə bi ηkényúg mbag wâm? Nji bóól búúd bwə ηgə ci nə mə á ηgə kyey nə bí mákəηúd; nə mə a ηgə ηwa bí isâ bi kú mpu. ¹⁷ Búúd bēsh mə á də nti bí wá, ye mə a shí bwele nti ηgwól zə nyúg bí? ¹⁸ Mə a yáág nə Titus nə a zég, mə mú nti bá *mínyəηə wún bí mə mpú yé; ye Titus nyə a shí nyúg bí? Ngaá bi a shí dúg nə sá sá búsə nə mitódúgá mimpwúd sə ηgə kyey kuú nɔənd ηgwúd? ¹⁹ Bweyálə bí á tééd nə ηgələ ci nə sə ηgə bul lás ntúní nə sə ηgə shwɔ mənyúul bídí míshúd. Mbô! Sə ηgə lás mísh mə Zembî dí, sənôη Krîst sə njúl cún. Yé bwááηg mə búl cɛel wá, lésú wēsh sə ηgə ntāg lás ga wúsə shú nə bi lálug búgéd. ²⁰ Mə ηgə bæemb nə ja mə bá zə yí mə bág zə kwey bí dúl váál, kú bə váál mə ηgə cɛel yí; bi bāη kwey námə mə dúl váál, kú bə váál bí mə cɛel

12:12 Mís 13.6-12; 14.8-10; 16.16-18; 19.11-16; Rom 15.19 **12:13**
 11.7-9 **12:14** 13.1 **12:15** 1Kr 16.24 **12:17** 7.2 **12:18**
 2.13; 8.6, 16-17 **12:20** 1.23; 1Kr 1.10-11

yí. Mə ηgə bæemb ná mə bág zə kwey ná bí ηgə bæ nə ozhuyâ, nə mbíya lâm, nə dúlə nyada, nə məfendyâ, nə ojaawá-jaawâ, nə ikúdúgú, nə inġûη, nə oncúgn-culê. ²¹ Mə ηgə bæemb ná ja má bá nyiηgə zə nûη yí, Zembî waam bág sá ná mə gwágúg shwôn bídí míshúd. Nəcə, ηkí mə zə kwey ná zhwog buud bwá á ηgə sá *misám wá bwá acéndé mítédúgá ná bwá yówug misóólúgú mí ádadaná, yow jaηga, yow ásiy-siy bwá á ηgə sá yé, mə bá jii yé nda yê lú shwiy.

13

Məcwûη mə áməzhúgúlá

¹ Ja aléel wə mə wál zə bídí ga. Sá é zə də cígal mílészú nji owúshined óbá ólól bwá mə fwo bwiηg mpu ηgwûd. ² Ja má á fwo bæ nûη ja ábêê yí, mə a shí fwo bwey lás nə buud bwá á ηgə sá *misám wá, nə bóólúgá bêsh. Mə tééd námá bwey nyiηgə lás nə bwo ja gaád mə kú fwo wós nûη ná: Mə ájaguləyé tə muud ja má é zə yí, ³ nəcé bí ηgə jii dúg məyηgyé mə lwó ná *Krîst ηgə lás mádí nyúúlúd íí. Bi mə mpú ná Krîst ηgə sêy nûη bídí nə ηkulû, a cugé nə iləm. ⁴ Jí mpu bæ ná bwá á bwambələ nyə kwolós dí a njúl ná nə iləm; ká, a ηgə cugə nə ηkul mə Zembî ja gaád. Nda sá báá sá búsa buud bé* ná, sá mə ka bæ nə iləm; nji, sónónη sá é cugə shú dún nə ηkul mə Zembî.

⁵ Nə ndéé, muud yêsh fáásug nyəməfwó, bigas cug jé, dúg ηkí a ηgə cugə cug mbúgala. Bi aηġê nə kwey məyηgyé ná Yésus-Krîst njul bí mányúúlúd íí? Bí má

12:21 13.2 **13:1** 12.14; Mbá 19.15; Mat 18.16; 1Tm 5.19 **13:2** 1.23; 10.11; 12.20; 13.10 **13:4** 12.9-10; 1Kr 1.25; Flp 2.7-8 * **13:4** Buud ó Krîst: Ciyá ni í ká ná buud bæηgú cug jáη jisə mbádúgá nə Krîst.

ká bigas bíméfwo ná ndeé bí nda kwey máyigyé, mpu ná bí cugé ótátálí ó óbúgula. ⁶ Mə tádúgá ná, tɔɔ jí tɔɔ jí, bí é kwey ná sá báá sá básə nə məyigyé məɔŋg. ⁷ Sə ŋgə jəgula nə Zembî ná bí kú ná bæeg sá tɔɔ sá ábúbôw. Sə abúlé jəgula ntó ná í nyínúg ná sá á má mpu sêy. Sə ŋgə yida jii ná bí ŋgəg nə sá mənywa, tɔɔ í yida nyîn ná sá bəŋ sá a shígé mpu sêy. ⁸ Nəcə sá báá sá cugé nə ŋkul í dú julya nə obúbále yí, sá má yida bə nə ŋkul í dú nywaadulə óbúbále. ⁹ Sə má gwág məshusug ná sá bəg nə iləm, bí yidá bə nə ŋkul. Sə ŋgə bul jii sá ŋgwûd, nji ná búgá í fifəg bî. ¹⁰ Gwá wə má ŋgə bwey cilə bí mə kú fwo wóós yí, shú ná ja má bá wóós yí, mə bág bə kú zə ŋgə ŋkáánd nə bí nə ŋkul Cwámba nyə á yə mə yí. Nyə a shígé yə mə ŋkul nyɔɔŋgú ná mə zəg ŋgə ntáma buud, nyə á yə mə ná mə sáág ná buud bwé lálug búgád.

¹¹ Bwaŋg, mə shúgúlá ci nə bí nááá, dɔgá bə nə məshusug, ŋgəgá nə sɔ́ ná búgá í ŋgəg fifə bî, sɔ́gá ná muud yêsh məkuú mə tówág shí, dɔgá bə cún, kúgá du sɔ́ mábyaagulə. Ná ndeé, Zembî á cɛlí, Zembî á ná shɛe nyə é bá ji nə bî. ¹² Ŋgəgá nə kúlulə məkúlulə mə buud ó Zembî. ¹³ Buud ó Zembî bêsh bwé ŋgə báda bî. ¹⁴ Mpaam mə Cwámba Yésus-Kríst í jíig bí bêsh dí, nə cɛlí mə Zembî, nə cug sɛɛŋgí mílám mə Nkɛŋkɛ Shíshim.

13:10 13.2; 10.8; 1Kr 4.21 **13:11** Yuá 14.27; Rom 15.33; 1Kr 7.15; Ifz 6.23; Flp 4.9; 1Te 5.23; 2Te 3.16; Heb 13.20; 1Pr 5.14 **13:12** 1Kr 16.20 **13:13** Mak 13.11; Rom 8.26, 39; Gal 6.18

Kálaad Zεmbî : Sə́ á Gúgwáan New Testament in Makaa

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Makaa

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2014, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Makaa

© 2014, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2018-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

d1606f4a-0ada-5be8-9b44-23b40e4b3495